У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 108. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 10-го ЧЕРВНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, JUNE 10, 1971 No. 108. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 9 червня 1971

В АМЕРИЦІ

ЗСА В ПЕРШІЙ ЧВЕРТІ Ц. Р. „торгували" золотом тільки з п'ятьма державами. Вони трьом державам продали золото, а від двох купили. ЗСА продали Швайцарії золота за 75 мільйонів, Ливанові за 35 мільйонів і Голляндії за 25 мільйонів. Від Туреччини куплено золота за 14.6 мільйона, а від Бірми за 21 мільйон. Були також і приватні трансакції золотом, так що запаси золота в державній скарбниці зменшилися в першій чверті ц. р. на 109 мільйонів.

ВПРОДОВЖ ШІСТЬОХ РОКІВ вже втретє стейтова Леґіслятура Ню Гемшир відкидає внесок на збільшення віку дівчини, яка могла б виходити заміж, з 13-ох до 16-ох років, а хлопця з 14-ох до 17-ох. 7-го червня Сенат знов відкинув цей внесок більшістю 13 до 10 голосів.

ПРО ЗРІСТ ДОРОЖНЕЧІ СВІДЧАТЬ оті числа, що їх подаємо: в 1948 році в Ню Йорку їзда міською підземкою коштувала 10 центів, в 1953 р. — 15 центів, 1966 р. — 20, 1970 — 30, а від 1го січня 1972 має коштувати — 50 центів.

КОНҐРЕСМЕН ДЕМОКРАТ ВІЛБУР Д. МІЛЛС з Аркенсо заявляє, що він старався припинити акцію в тому напрямі, щоб його найменувати на кандидата на президента в найближчому році, але його старання не мали успіху. Він сам не може уявити собі, щоб Демократична Партія його найменувала на свого кандидата. Міллс є головою Палатної Комісії Способів і Засобів, яка в першу черґу вирішує всякі фінансові проєкти, і він „сидить на мільйонах, а деколи й більйонах", що йдуть до і виходять з державної скарбниці.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН НАЙМЕНУВАВ на члена своєї Ради Економічних Дорадників професора фінансів Стенфордського Університету Езру Соломона. Коли Сенат його затвердить, то він почав би працювати на новому пості від вересня ц. р. і діставав би річну платню 38,000 долярів.

СЕНАТОР ДЕМОКРАТ ЗІ СТЕЙТУ МЕЙН Едмунд С. Москі називає наркотик героїну „вбивником міст" і домагається повести „Фронтову атаку" проти цього наркотика. Москі заявив, що старатиметься, щоб Конґрес схвалив закон про організацію Центральної Аґенції, яка координувала б всі змагання для поборювання наркотиків. Білий Дім повинен подбати про співпрацю тих держав, в яких вирощують рослини, з яких продукується наркотики.

ЕДВАРД ФІНЧ КОКС ЗГОЛОСИВСЯ ДО ПРАЦІ в бюрі окружного прокуратора ЗСА в Ню Йорку, де буде відбувати практику і діставатиме тижневу платню у висоті 60 долярів. Кокс за кілька днів має одружитися зі старшою донькою президента Ніксона. Після вінчання молодята виїдуть в пошлюбну подорож, а після того будуть жити в Ню Йорку, мешкаючи у своєму винайМленому мешканні, а не в батьків пана молодого, які мають в Ню Йорку власний дім.

У СВІТІ

У ПАРИЖІ ЗВІЛЬНЕНО ОДНОГО З КЕРІВНИКІВ поліції з посади після того, як ліві елементи і маоїсти з-поміж молоді влаштували в Латинському Кварталі „демонстрацію", під час якої були знищені багато крамниць. Впродовж перших двох годин поліція не втручалася, але за це поплатився посадою не названий на прізвище поліційний старшина.

В ІТАЛІЇ ЛІВІ УНІВЕРСИТЕТСЬКІ СТУДЕНТИ зчинили заколот серед ночі в Міляні. Поліції довелося вжити сльозоточивих газів, бо заколотники кидали бензинові „бомби". Поранено 48 осіб, з того 39 поліцаїв. Студенти хотіли самовільно поселити в університетських будинках велику групу бездомних.

КІЛЬКІСТЬ ПОЛІТИЧНИХ ВТІКАЧІВ ДО ІНДІЇ із Східнього Пакістану сягає майже 5-ти мільйонів осіб. Масово тікають з Пакістану бенгальці, бо їх переслідує там режим за спробу добитись незалежности. Пошесть холери поширюється як у Східньому Пакістані, так і в таборах біженців у Індії. У таборах дотепер померло від холери понад 8 000 людей.

ПІСЛЯ ВЕЛИКИХ ГРАБУНКІВ БАНКІВ у Східньому Пакістані, уряд повідомив, що він уневажнює всі грошові банкноти, вартости в 500 і 100 рупій. Таких банкнотів пропало в пограбованих банках мільйони, і пакістанський уряд цим заходом хоче поправити економіку та не допустити до того, щоб злочинці використали велетенські пограбовані суми.

ЛІВІ ПІДПІЛЬНИКИ - ЗАКОЛОТНИКИ ПРИСЛАЛИ до пресової аґенції в портуґальській столиці Лісбоні листа, в якому твердять, що це вони зірвали велику бомбу в той час, коли відбувались наради НАТО. Портуґальський уряд переслідує членів так зв. Озброєної Революційної Акції, що має свій центр у Альжирі і включилась у „святкування" 50-ліття створення комуністичної партії в Портуґалії, яке припадає на цей рік.

ПРЕМ'ЄР МІНІСТЕР СІНҐАПУРУ ЛІ КУАН Ю прибув до фінської столиці Гельсінкі і там на пресовій конференції пояснив, чому між ним і частиною сінґапурської преси розпочалася „війна". Урядові двомільйонового, сусіднього з червоним Китаєм, Сінґапуру довелось закрити дві китайські газети, бо одна була занадто шовіністична й вихваляла комуністичний Китай, а інша — одержувала від Пеппінґу гроші для існування за поміщування підривних статтей.

АНГЛІЙСЬКІ ДОПОМОГОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЖЕ ВИСЛАЛИ кілька соток тисяч ампулок з протихолерною вакциною до Індії, де в таборах біженців із Східнього Пакістану вибухнула пошесть холери. У тих тимчасових таборах живуть серед бруду і злиднів бенґальці, втікачі із Східнього Пакістану, де бенґальці піднялись на боротьбу за свою національну незалежність. Індуський уряд почав отримувати у різній формі закордонну допомогу для негайної боротьби проти поширення епідемії холери.

„У ТОЙ ЧАС, КОЛИ МИ ЗМЕНШУЄМО КІЛЬКІСТЬ ВІЙСЬК, Північний В'єтнам збільшує свою військову силу", сказав один із американських генералів у Південному В'єтнамі. Ганой посилено розбудовує шляхи в Ляосі, де проходить так зв. шлях Го Чі-міья і яким комуністи постачають зброю для своїх частин у Південному В'єтнамі. Збільшилась також кількість ракетних атак ворога на американські та південнов'єтнамські бази.

Сенат схвалив 2.7 більйона на збільшення платень військовикам

Вашингтон. — 8-го червня Сенат більшістю 51-го до 27-ох голосів схвалив збільшити платні військовикам на 2.7 більйона долярів, це значить на 1 більйон більше, як проєктував президент Ніксон в своєму бюджеті. Це рішення Сенату уважають за успіх тих сенаторів, які хочуть, щоб ЗСА якнайскорше мали армію добровольців, і щоб не треба було покликувати рекрутів. Представники Уряду старалися не допустити до того, щоб Сенат схвалив більшу суму від тієї, що її пропонував Ніксон. Таку саму суму на збільшення платень військовикам схвалила Палата Репрезентантів. Окрема Комісія, очолювана колишнім секретарем оборони Томзсом С. Гейтсом, передбачає, що обов'язкова служба може закінчитися за рік. Сенат продовжує дебати над внеском сенаторів Мек Говерна і Гетфілда, згідно з яким всі американські збройні сили мали б залишити В'єтнам до кінця цього року. Дебати мали закінчитися 16 червня, коли повинно відбутися голосування над цим внеском. Сенат відкинув більшістю 50 до 12-ох голосів проєкт про те, щоб можна було звільнювати тих рекрутів, які з ідейних причин не могли б брати участи в якійсь окремій війні.

2 більйони долярів на зменшення числа безробітних

Вашингтон. — Сенат 8-го червня схвалив законопроєкт, згідно з яким на економічний розвиток мають видати суму 5.5 більйона долярів, в тому 2 більйони долярів призначені на створення нових варстатів праці, щоб зменшити число безробітних. Більшістю 45-ох до 33-ох голосів Сенат прийняв рішення спільної Конґресової Конференції, яка узгіднила тексти законопроєктів, що їх прийняли були обидві Палати Конґресу. Але през. Ніксон вже давніше заявляв, що він не підпише цього законопроєкту, бо гадає, що цей проєкт збільшуватиме інфляцію. За схвалення цього проєкту голосували 42 демократи і 3 республіканці, а проти були 32 республіканці й один демократ. Президент Ніксон заявився проти схвалювання цієї суми на створення нових варстатів праці тому, що ці варстати не могли б бути в тих районах, де є найбільше число безробітних, і тому, що, звичайно, публічні роботи, ведені урядовими чинниками, є дорожчі в порівнянні з роботами, керованими приватними контракторами. Члени Сенату старалися на спільній Конференції внести деякі поправки до законопроєкту, що його прийняла Палата Репрезентантів, але конґресмени не погоджувалися на жадні поправки.

У Чіле сталося вбивство політичного діяча, проголошено військовий стан

Сантіяґо. — Невідомі злочинці вбили з засідки колишнього члена чілійського уряду, міністра внутрішніх справ, 57-мирічного Едмундо Переза Жуковіка, відомого своїми протикомуністичними поглядами. Очевидці розповіли поліції, що три невідомі особи заблькували авто своєї жертви і обстріляли його з автоматичної зброї. В тілі колишнього міністра знайшли п'ять куль. Президент-марксист д-р Алленде довідавшись про це скритовбивство, проголосив винятковий стан у столиці країни й у цілій провінції Сантіяґо. Це дає право поліції заарештовувати підозрілих без дозволу суду чи іншої влади, дозволяє цензурувати пресу і тимчасово позбавити громадян деяких громадянських прав. Такий стан може тривати до 6 місяців. Проголошено також поліційну годину, від 12-ої ночі до 6-ої години ранку. Президент-марксист д-р Алленде заявив, що вбивство державного діяча правих поглядів „зроблено навмисне", щоб „вчинити хаос у країні". Від часу приходу до влади д-ра Алленде це вже друге політичне вбивство в Чіле. Першою жертвою був генерал чілійської армії Рене Шнайдер, підступно вбитий того дня, коли д-р Алленде прийшов до влади. У авті замордованого була також його дочка, яку було поранено, але випадкові люди подали їй швидку допомогу, і тепер Анжелці Марії вже краще. Виявилось, що, помітивши переслідувачів у авті, вона прохала батька, щоб той витяг пістоля для оборони, але батько мав сказати: „Я не маю зброї".

Ромні проти збільшування відсотків від морґеджів

Вашингтон. — Секретар мешканевих справ і міського розвитку Джордж Ромні заявив, що він проти того, щоб збільшувати відсотки від тих морґеджів, які ґарантує Уряд. Ромні твердить, що нема причин, які оправдували б більші відсотки від морґеджів, хоч деякі банки вже збільшили відсотки від позичок на будову домів з сімох до сімох і пів відсотка. Зробив це Банк Америки в Сан Фрзнсіско. Ромні вказує на те, що не можна йти за банками, бо відсотки від морґеджів виявляють несталість, як це видно в останніх місяцях цього року. Ромні склав заяву після конференції з Р. Ніксоном, якого відвідали були в Білому Домі представники Крайового Товариства Будівельників Домів, які також проти того, щоб збільшувати відсотки від морґеджів.

В Ню Йорку скінчився страйк міських працівників

Ню Йорк. — 9-го травня закінчився дводенний страйк частини міських працівників, який 8-го червня спричинив був спаралізовання моторового руху, бо страйк почався був з того, що покинули працю робітники, які обслуговували 25 звідних мостів в цьому місті. Робітники піднесли були вгору звідні мости над річками і покинули працю, що спричинило було затримку моторового руху, бо десятки тисяч авт станули перед мостами, не можучи переїхати через мости. Представники Міської Управи і робітничої спілки зуміли прийти до порозуміння, і таким чином закінчився страйк, який був вже поширився на інші робітничі спілки, і який грозив катастрофою для цього міста-велита. Справу збільшених пенсій для міських робітників мають предложити стейтовій Леґіслятурі на сесії в 1972-му році.

Москва проти військових баз і встановлювання суверенности на території... Місяця

Москва. — В совєтських газетах опубліковано проєкт пропонованого урядом СССР договору в справі міжнародної співпраці в досліджуванні Місяця, спрямований головним чином проти проголошування будь-якою державою суверенних прав над територією Місяця і встановлювання там військових баз. У проєкті договору передбачена домовленість у справі заходів про охорону природного довкілля на Місяці Проєкт договору передав голова совєтської делеґації до ОН Яков Малік на розгляд Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй під час її сесії, яка відбудеться восени цього року. Не зважаючи на те, що Совєтський Союз ще й досі не висадив своїх астронавтів на Місяці, в супровідному листі совєтського уряду до Об'єднаних Націй стверджується, що „з огляду на збільшене совєтське й американське досліджування Місяця" треба продовжувати цю активність вже на базі міжнародних законів. Місяць, як одинокий природний сателіт Землі, відіграє важливу ролю в досліджуванні космічних просторів і повинен бути використаний виключно в інтересах миру і для добра людства — заявив з цього приводу міністер закордонних справ СССР Андрей Громико, перестерігаючи водночас, що в сучасній стадії „місячної активности" Місяць може стати джерелом 'міжнародного конфлікту. Проєкт совєтського договору базується на встановлених уже минулими роками міжнародних домовленнях у справі використовування космічних просторів включно з Місяцем. В супровідному листі до проєкту совєтські дослідження місячної поверхні, проведені з допомогою „Лунохода", поставлено на рівні з досягненнями американських астронавтів, які вже два рази побували на Місяці, проводячи там безпосередньо його досліджування.

Чаушеску і Чу Ен-лай однозгідні у вимогах незалежности комуністичних партій і держав

Пекін. — На закінчення однотижневих відвідин президента комуністичної Румунії і провідника румунських комуністів Нікола Чаушеску відбулося тут у вівторок 8 червня ц. р. з участю яких десять тисяч осіб урочисте прощальне прийняття для румунського гостя і членів його делеґації. Промовляючи під час цього прийняття, прем'єр комуністичного Китаю Чу Ен-Лай атакував гостро Совєтський Союз і З'єднані Стейти Америки за їхню імперіялістичну політику і створювану ними загрозу світової війни, закликаючи малі й середні держави світу об'єднатися у спротиві проти великодержавних імперіялізмів. Водночас із цим Чу Ен-Лай запевнював, що комуністичний Китай не претендує ні тепер ні в майбутньому на ролю імперіялістичної „супердержави" і що він стояв і завжди буде стояти по стороні утискуваних і загрожених політикою супердержав країн і народів. Проти будь-якого встрявання посторонніх держав навіть комуністичних у внутрішні справи інших держав і партій заявився під час цього прийняття також сам Чаушеску. Не називаючи Совєтського Союзу і його втручання в справи інших держав, Чаушеску вимагав, щоб кожна комуністична партія формувала сама й незалежно свою політичну лінію і стратегію і стверджував, що взаємини між комуністичними партіями мусять базуватися на принципах рівности і невтручання у їхні внутрішні справи. Із ще гострішою атакою зокрема проти Москви виступив цього ж дня комунокитайський прем'єр Чу Ен-лай під час прийняття влаштованого румунською делеґацією у приміщеннях румунської амбасади в Пекіні. Висловлюючи признання румунам та румунським комуністам за незалежний курс їхньої політики, Чу Ен-лай таврував Москву за її намагання здійснювати під протекстом „боротьби з націоналізмом' 'імперіялістичну політику спрямовану на опанування й експлуатацію інших країн.

Пошесть холери поширюється в Пакістані, Індії, Бенґалії

Ню Делі. — Голод, бруд і хвороби панують вздовж довгого індусько-пакістанського кордону, де розташовані табори втікачів із Східнього Пакістану, переважно бенґальців. Бенґальці масово подались на територію Індії після того, як їм не повелася спроба проголосити свою владу і змагання за державну незалежність закінчилась невдачею. Тепер в Індії є кругло п'ять мільйонів втікачів. Саме в їхніх тимчасових таборах і розпочалася важка, в більшості випадків смертельна, пошесть холери. Повідомляють, що в самій Західній Бенґалії від холери померли 3 600 осіб за офіційною статистикою, а за не офіційною — понад 5 000 людей. У Східньому Пакістані пошесть холери є значно важчою, ніж у Індії. В африканській державі Чад, як повідомили французькі пресові анґенції, також розпочалася пошесть холери, від якої там померли вже понад 400 осіб. Припускають, що холеру занесли туди із сусіднього Камерану. Різні держави, а особливо Англія та ЗСА, подають значну допомогу ліками, харчами, одягом тощо для мільйонів втікачів із Східнього Пакістану. В „Ню Йорк Таймсі" з 9 червня була опублікована фотознімка, яка документує американську допомогу в боротьбі проти холери в Індії. На ній зображено кілька американських старшин та індуса в чалмі. Під фотознімкою підпис говорить, що „для наладнання повітряного мості допомоги в Індії прибув до Ню Делі майор американського летунства Іван Хороненко, який координуватиме американську допомогу для втікачів із Східнього Пакістану, жертв холери".

МІНІСТЕР ОБОРОНИ ШВЕЦІЇ У КИЄВІ

У Києві два дні перебував міністер оборони Швеції Свен Андерсон, при якому невідступно перебував заступник міністра оборони СССР генерал І. Павловський. Шведський міністер бачився з командувачем Київської військової округи генералом Салмановим, відвідав вище Інженерно-технічне училище, оглянув історичні пам'ятки Києва. На Бориспільському аеродромі під час відлету гостя із Швеції повівали прапори Швеції, СССР та Української ССР: шведські і прапори синьо-жовтого кольору . . .

ДЕЛЕҐАЦІЯ КУК МАЛА МАТИ ЗУСТРІЧ З ПРЕМ'ЄРОМ ТРУДО І МІНІСТРАМИ

Оттава, Канада. — Згідно з повідомленням Президії Комітету Українців Канади, прем'єр П'єр Трудо погодився прийняти делеґацію цієї центральної репрезентації українців Канади на окремій авдієнції, що мала відбутися в понеділок, 7-го червня, в бюрі прем'єра Трудо в Оттаві. Делеґацію КУК мав очолити його президент о. д-р Василь Кушнір, а до складу делеґації були визначені: фінансовий секретар А. Яремович, екзекутивний директор д-р Ярослав Кальба, голова Відділу КУК в Торонті інж. Б. Максимець, представник Відділу КУК в Едмонтоні д-р М. Лупул та голова Крайової Управи Союзу Українських Студентів Канади Маруся Кухаришин. Предметом розмови з прем'єром Трудо мали бути його відвідини в Совєтському Союзі та опісля його порівняння України з Квебеком, а українських самостійників з французькими сепаратистами в Квебеку, що викликало голосні і гострі протести в цілій Канаді. В повідомленні сказано, що того самого дня Делеґація КУК мала відбути ряд зустрічей з іншими федеральними міністрами уряду Канади „для обговорення справ, зв'язаних з інтересами української громади в Канаді". . Про самі зустрічі і їх вислід досі ще не одержано повідомлення.

НТШ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ВІДЗНАЧЕННЯ СВОГО 100-РІЧЧЯ; ПРЕЗИДІЯ ЮВІЛЕЙНОГО КОМІТЕТУ ВІДВІДАЛА УНС І „СВОБОДУ"



Президія Ювілейного Комітету НТШ на відвідинах в УНС. Сидять (зліва): заступник головного предсідника УНС Володимир Сохан, голова Ювілейного Комітету НТШ проф. д-р Осип Андрушків, головний предсідник УНС Йосип Лисогір, заступники голови Ювілейного Комітету НТШ проф. д-р Петро Стерчо і д-р Петро Богданський та головний секретар УНС д-р Ярослав Падох.

Джерзі Сити. — Як уже інформовано й відомо, наша найстарша наукова установа — Наукове Товариство ім. Шевченка відзначатиме в 1973-му році своє 100-річчя. Для відповідного відзначення цієї славної річниці, створено в Ню Йорку окремий Ювілейний Комітет, що його очолив дійсний член цього Т-ва проф. д-р Осип Андрушків. До Президії Комітету, крім нього, входять як заступники голови проф. д-р Петро Стерчо та д-р Петро Богданський інж. Роман Кобринський, як секретар. До Ювілейного Комітету входять також Комісії: Видавнича (проф. д-р Матвій Стахів, ред. Іван Кедрин-Рудницький, проф. д-р Пантелеймон Ковалів, проф. д-р Василь Лев ,проф. д-р Василь Стецюк та проф. д-р Микола Чировський), Преси й інформації (ред. Антін Драган, інж. Лідія Бурачинська, д-р Володимир Душник, мґр Імре Кардашинець, ред. Зенон Снилик, проф. Лев Шанковський і д-р Вінкентій Шандор), Імпрезова (проф. д-р Петро Стерчо, д-р Петро Богданський ,д-р Іван Новосівський, д-р Олександер Соколишин, проф. д-р Володимир Трембіцький), Зв'язків (проф. Лев Шанковський, о. проф. Мелетій Войнар, д-р Петро Гой, проф. д-р Теодор Залу-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Українці в Бельгії готуються до ювілею Лесі Українки

Брюссель. — Організована українська громада в Бельгії включається в загальносвітове вшанування великої української поетки і драматурга Лесі Українки в 100-ліття її народження. Головні урочистості призначені на місяць вересень і відбудуться в неділю 26-го у місті Льєжі, а тепер у місцевих громадах чи скупченнях відбуваються доповіді, рецитації її творів. Головна Рада Українських Громадських Організацій, ГРУГОБ, що видає бюлетень „Вісті" в Брюсселі. покликала Ювілейний Комітет, на чолі з п-і інж. Зінаїдою Витязь, а головою Почесного Комітету став голова ГРУГОБ-у о. архипр. І. Бачинський. Комітет запляиував проведення святкування ювілею Лесі Українки у Льєжі восени, і на них будуть запрошені українці з довколишніх осередків та скупчень, у тому і з Серен та з Лімбурґу.

Українці беруть участь в Тижні Етнічних Груп

Мейплвуд, Н. Дж. — Українці візьмуть участь у Тижні Етнічних Груп того району стейту Ню Джерзі, зокрема в суботу 12-го червня. Тиждень етнічних груп відбувається з ініціятиви місцевої Історично-Культурної Комісії, під керівництвом п-і Дж. Герман. З місцевою ІМКА співпрацюють для цього українці п-і Чайківська, Ю. Храневич і А. Кейбіда, які подбали про українську виставку 12-го червня та участь у концертовій програмі тієї ж суботи, о 2-й г. дня, в парку під відкритим небом. На свято сподіваються українців - гостей з Нюарку й сусідніх місцевостей. Впродовж тижня в Публічній Бібліотеці в Мейплвуді відбувається виставка українського мистецтва й виробів, спонзорована місцевими Відділами Союзу Українок Америки. Іншу виставку, включно з писанками, організувала п-і А. Кейбіда у відділі тієї бібліотеки „Гілтон". У параді в суботу візьмуть участь пластуни й сумівці. На концерті виступить оперова солістка Марія Лисогір, при фортеп'яні Д. Гординська-Карановичь, дівочий хор „Євшан - Зілля" під диригуванням Бориса Садовського і танцювальна група „Гопак" В. Салабуна.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Жебрацький „добробут"

Доповідаючи під час XXIУ-ого з'їзду КПСС у Москві 30 березня ц. р., генеральний секретар совєтської компартії Л. Брежнєв окрему увагу присвятив „питанням економічної політики партії". Торкаючись питання „добробуту трудящих", Брежнєв ствердив, що „найповніше задоволення матеріяльних і культурних потреб людей — це найвища мета суспільного виробництва при соціялізмі" і що на таку „тривалу перспективу" треба спрямовувати ввесь розвиток народного господарства у заплянованій дев'ятій п'ятирічці. Водночас із цим Брежнєв понаобіцював цілу гору „благ", в тому числі підвищення мінімальної зарбітної плати робітників і службовців, підвищення середньої не тільки їхньої, але й оплати за працю колгоспників, як також підвищення мінімальних розмірів пенсії по старості робітникам і службовцям і навіть колгоспникам, із запевненням, що на останніх „буде поширений ... порядок обчислень пенсій, установлений для робітників і службовців".

Місяць пізніше, з початком червня 1971 року, совєтський режим почав реалізувати обіцянки Брежнєва, проголошуючи декрети про підвищення заробітних платень і пенсій. При цій нагоді виявилося, що мінімальна заробітна плата робітників і службовців у країні цього „народного добробуту" виносила досі місячно 60 рублів і що вона буде підвищена аж до 70 рублів і що мінімальна платня для колгоспників така, що її навіть в цих декретах не згадано. Разом із цим проголошено урочисто, що мінімальна пенсія по старості буде збільшена робітникам і службовцям із 30 рублів до 45 рублів, а колгоспникам із 12 рублів до 20 рублів місячно. При цьому треба згадати, що совєтські колгоспники, які нараховують 25 мільйонів душ, одержують цю жебрацьку заробітну платню і ще більш жебрацьку пенсію тільки, починаючи з 1964 року, бо до того часу вони взагалі були позбавлені пенсійного забезпечення. З другого боку виявилося, що збільшення заробітних платень для робітників, службовців і колгоспників буде проведене не зразу, але поступово. Обіцяного Брежнєвим підвищення заробітних платень всі вони діб'ються аж за... чотири роки, 1975 року. Страхітливо низькі оплати за працю колгоспників і їхні пенсії режимні чинники з'ясовують тим, що колгоспникам більше не треба, адже вони мають свої присадибні ділянки, можуть плекати одну корову чи свиню і мати свою городину...

Так дбає про селян і робітників комуністичний „робітниче - селянський" режим і так він уявляє собі їх „добробут".

Сумне 50-ліття

Цього року сповняється 50 літ, відколи у червні 1921 р. біля Гуелфа, Онтаріо, була створена нова нелеґальна, політична партія в Канаді — комуністична. Нелеґальною постала тому, що тоді в країні діяв закон „Про заходи воєнного часу". Між засновниками партії був теперішній її провідник Тім Бак.

Заснування і діяльність комуністичних партій у світі базується фактично на історичному непорозумінні: убогі з будь-яких причин люди шукають шляхів для покращання свого життя, а комуністична партія обіцяє кожному робітникові — директорське крісло... Прогнози Маркса виявились цілковито нежиттєвими, у наш час остаточно перестарілими. Отже, бути комуністом — означає вірити в ілюзії, бути ретроградником, назадником. Навіть у Франції комуністична партія, маючи велике членство, насправді не дбає про матеріяльне життя трудящих, бо безладними страйками лише підриває економіку країни, і тоді найбільше терплять — найбідніші. Комуністична партія Канади ніколи не була великою навіть кількісно і ніколи не відігравала значної ролі в житті тієї держави. Вона стала плятформою для групи демагогів, які можуть все обіцяти, але не можуть дати навіть нової пориваючої ідеї. Правда, комуністична партія Канади, наприклад, під час громадянської війни в Еспанії змобілізувала батальйон молодих канадійців і кинула його в Еспанію для війни проти законного уряду, але з тієї затії нічого не вийшло. Зате вийшла нагору правда: комуністична партія намагалася втручатися в життя інших країн. Намагається вона втручатися і в життя Канади, однак трудолюбний і чесний канадійський народ не дає комуністичним кандидатам ніяких голосів.

У київській „Радянській Україні" з 1-го червня була стаття Ю. Александрова про комуністичну партію Канади в її 50річчя. Там навіть не згадувалося про українців, членів тієї партії. Більшість із них, відвідавши СССР, збагнули свою помилку і вийшли з партії. Бо це партія, яка шкодить, орієнтуючись на чуже, і Канаді, й Україні.

Франц Липецький

ПЕРЕМОГА ПАТРІОТИЗМУ

За урядування президента Джансона комуністичні верхівки Совєтського Союзу, червоного Китаю, Північного В'єтнаму і Куби доручили своїм агентам у ЗСА змобілізувати т. зв. „мирну офензиву" з метою рез'єднати американський нарід і змусити Президента негайно забрати американські сили Південного В'єтнаму.

На диво, у конспіраційну акцію комуністів свідомо чи несвідомо включилися репортери і коментатори деяких впливових телевізійних і радіових станцій. До вийнятків належав, між іншими, коментатор телевізійної сіті ЕйБіСі — Говард К. Смит, який закидав своїм ліберальним колегам, що вони у своїх вістях представляли хід війни у В'єтнамі в кривому дзеркалі і тим допомагали роз'єднувати американський нарід. На його думку, вони причинилися також до підваження авторитету президента Джансона, внаслідок чого цей відмовився кандидувати на перевибір. Смит не вагався ствердити, що його ліберальні колеги, позбувшися Джансона, вирішили позбутися також президента Ніксона. Безвідповідальна критика през. Ніксона і його Уряду тими коментаторами довела до того, що проти них виступив гостро віце - президент Егню. Це так розгнівало відомого ліберального коментатора телевізійної сіті Ен-Бі-Сі — Гантлі, що він з упередження до Ніксона уступив зі свого становища.

Немає сумніву, що без допомоги телевізії, радія і преси на протязі останніх п'яти років т. зв. мирна офензива радикальних елементів залишилася б пустим горланням.

На щастя, маємо чи не найкращу в світі розвідку — ЕфБіАй, якою від 40 років керує великий американський патріот, знавець і ворог комунізму — И. Едгар Гувер. Він зумів вишколити працівників цієї агенції до такого ступня, що вони без великих труднощів викривають майже кожного злочинця. І тому, що ЕфБіАй є найгрізнішою перешкодою для інтернаціональної комуністичної субверсії в цій країні, ця комуністична зграя повела атаку на Гувера.

Відомо, що їй за посередництвом засобів масової інформації допомагали також не-комуністи, люди на високих становищах, в Конгресі, в едукаційних інституціях і в інших установах. Від року атака на Гувера змоглася до того ступеня, що мається враження, що наближається кінець його кар'єри. На щастя, так не сталося. Здоровий розум відповідальних за долю країни людей диктував їм залишити Гувера на його відповідальному становищі. А вже немалою несподіванкою для всіх був факт, що провідник д е м о кратичної більшости в Сенаті, сенатор Менсфілд, склав Гуверові, у зв'язку з його довголітньою працею на становищі директора ЕфБіАй, ґратуляції. І хоч у цьому напрямку мрії інтернаціонального комунізму розвіялися, це не значить ще, що атаки на Гувера зупиняться. Комуністи і їхні поплентачі мають за що ненавидіти його, бож він перекреслив їхні пляни і вкоротив їх підривну акцію у формі підкладання бомб під державні будинки, публічного палення американського прапору, палення карт покликання до військової служби, змови на життя державних мужів тощо. Отже, у викликаному комуністами двобою переміг Гувер.

Едгар Гувер перейде до історії як символ боротьби зі світовим комунізмом, а його віддана народові праця стане для грядучих поколінь прикладом великого патріотизму і журби за збереження єдности американського народу.

В Києві відбулась виставка картин Грищенка і Манєвіча

Київ. — Заходами Товариства для культурних зв'язків з українцями за рубежом, в залі будинку того товариства відбулась короткотривала виставка картин художників-еміґрантів — померлого в Ню Йорку в 1942 р. Абрама Манєвіча, приятеля російського письменника Горького і Олекси Грищенка, який живе у Франції. На виставці був присутній голова „Товариства „Україна", працівник КҐБ Валентин Цуркан, а д-р Ю. Турченко „розповів про складні умови" в яких живуть і працюють українські мистці - малярі за кордоном. Представники Товариства підкреслювали „необхідність і надалі поширювати зв'язки з мистцями, що живуть за кордоном". Не було повідомлено, як потрапили до Товариства для культурних зв'язків з українцями за рубежом картини Олекси Грищенка з Франції. Київська преса про ту виставку не згадувала, але про неї була замітка „приємне знайомство" в одній із прогресивних" газет в ЗСА.

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА" У МОСКВІ

Полтавський обласний театр ім. М. Гоголя прибув до Москви, де він з успіхом показав оперету „Наталка Полтавка". Акторів із Полтави зустрів співак московс к о ї опери, тенор Іван Козловський, який у 1919 році розпочинав свою театральну кар'єру саме в Полтавсько м у театрі, заснованому понад 150 років тому. Театр покаже оперу „Запорожець за Дунаєм", „Ой, не ходи, Грицю" Старицького, опере т у Рябова „Сорочинська ярмарка" та ін., в тому й „Нору" Ібсена. З тими вистава м и Полтавський театр виступить ще в кількох містах Росії.

Д-р Роман Осінчук

СЛОВО ДО СУМЛІННЯ

(3)

Нововисвячені єпископи

В такий сам спосіб повелися й недавно свячені єпископи. Ці два молоді священики повинні собі були здавати справу з того, що з хвилею їх висвячення вони стають провідниками УКЦ та, зложивши обіти, стають пастирями свого стада вірних та слугами своїй Церкві, яку вони повинні боронити, їй вірно служити та відданою працею під проводом Верховного Архиєпископа, найвищого авторитету своєї Церкви, привернути їй гідне та рівноправне становище серед інших Церков у Вселенській Церкві. На жаль, вже самим свяченням вони завели надії та віру у їхній провід. Усі наполегливі заходи управи Т-ва та численних громадських діячів з-поза Т-ва, а навіть деякі приятелі не змогли переконати їх бодай відложити свячення якийсь час і віддати їх в руки нашого Синоду. Не допомогла навіть пресія громадського проводу та рішуча ухвала в цій справі Екзекутиви і Політичної Ради УККА, а врешті не послухали навіть батьківської ради свого Первоієрарха під час авдієнції у нього в Римі та самого Папи, який радив їм обом із любов'ю та відданістю відноситись до Верховного Архиєпископа УКЦ Кир Иосифа Сліпого. Наш Первоієрарх радив їм лише відложити їхні свячення до майбутнього, в близькому часі сподіваного Синоду Єпископів, на якому наш Синод напевно знайде якусь гідну розв'язку цієї проблеми та визначить їм дату на свячення. Так, проти авторитету свого Верховного Архиєпископа та проти всіх прохань, надій і сподівань багатьох своїх вірних, вони таки відбули своє свячення у вже описаних умовинах.

Можна б поставити їм питання. Чиїми вони хотять бути єпископами? Чиїми вони будуть пастирями, коли своїм поступованням завели всі покладані на них надії та віру у їхній провід? А треба знати, що мирянський рух та його спротив з дня на день зростає і жадна сила, ані жадні заходи його вже не припинять. До цього руху включились вже не лише наші центральні громадські, професійні, суспільні товариства, політично - партійні проводи, але навіть найвищий громадський провід УККА. Чекаємо ще на ясне становище СКВУ. В цю акцію включились також наші священики, а останньо почали організуватись навіть поодинокі парохії. І в короткому часі сотки тисяч мирян заговорять в обороні нашої Церкви та її самоуправи.

Що далі...?

У короткому часі, бо вже 19 червня 1971 р. відбуватимуться у Ню Йорку численні збори мирян ЗСА. Не збори, а здвиг мирян. Там миряни, наші священики, суспільно - громадські та політичні провідні діячі, науковці, професіоналісти, жіноцтво, купці, студенти, представники молоді — усі вірні своєї Церкви, повинні сказати своє слово. Вони напевно скажуть, чого вони хочуть та за чим і за ким вони стоять та схвалять нову й сильнішу акцію в обороні самоуправи нашої обездоленої Церкви. Таку акцію, як буде треба, заплянують навіть на роки та переводитимуть організовано й послідовно, не зважаючи на час і матеріяльні жертви, аж до переможного кінця.

Преосвященний Владика Шмондюк радив нам молитися та чекати. Проте, молитва без діл є мертва. Тому до праці! З молитвами до справедливого Господа нашого, з любов'ю та посвятою для нашої Церкви, з пошаною і вірою до проводу нашого Верховного Архиєпископа і його Синоду, та з вірою у святе діло й перемогу вступаємо у новий етап наших змагань за належні й справедливі права Української Католицької Церкви.

Як раніше, так і тепер відкликаємось до сумління наших Владик та просимо й кличемо їх стати разом зі своїми вірними на становищі самоуправного патріярхального устрою Помісної Української К а т олицької Церкви в діяспорі, відбути вкоротці Синод та сьогодні, завтра й у майбутності працею, об'єднавшись під проводом голови Синоду, Верховного Архиєпископа, та з сильною вірою у слушність справи боронити прав нашої церкви, відбивати усі ворожі затії звідки вони не походили б та надробити це, що внаслідок інертности наша Церква стратила. До такої праці та співпраці миряни готові вже сьогодні.

Бог з нами! Правда за нами! А перемога перед нами!

(Кінець).

КИЇВСЬКА ГАЗЕТА ПРО КОНЦЕРТИ ГНАТЮКА І КРИСИ

Київ. — Газета „Культура і Життя" з 30-го травня у вістці „Тріюмфальна подорож" повідомила своїх читачів, що концерти оперового соліста Дмитра Гнатюка та скрипаля-лавреата Олега Криси в Канаді „проходили з великим успіхом" та що канадійська преса у відгуках музичних критиків дала обом виконавцям високу оцінку. В газеті сказано також: „Прогресивна українська громадськість Канади і численні глядачі тепло зустрічали посланців Радянської України". В кінці вістки подано, що обоє артистів виступають і в ЗСА. Про піяністку, дружину О. Криси, на прізвище Т. Чекіну, не згадано.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ, ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕВЖЕ РУСИФІКАТОРИ?

Деякі наші письменники та журналісти горлають на Москву, яка, мовляв, русифікує нашу мову, а в той же час самі спричиняються до русифікації, вживаючи (та ще й добровільно!) зрусифікованих слів, або виразів.

Бо хіба ж шануючий себе українець може вживати отакі дивовижі, як: „В мові", „НА мові" або „по-українськи"? Невже ж треба бути аж мовознавцем та ще й з докторським чи професорським титулом, щоб знати терміни рідної мови, що їх, здається, повинен знати учень третьої кляси?

В Україні людей переслідують за те, що пишуть МОВОЮ і по-українському, хоч московські шовіністи силують їх писати „НА мові" і „по-українськи".

Ну, росіяни „катаються" собі „НА язикє", то вони взагалі люблять по всьому їздити „сверху".

Поляки, ті вже воліють лізти „В єнзик", немов у карету. То, на те ж вони „пани", щоб ховатися в середину („В єнзику"), немов від дощу.

А, от, яка нечиста сила нас, українців, заставляє наслідувати то росіян („На мові"), то знову поляків („В мові")? Кажу, „нечиста сила". Бо ж не буде наслідувати чужинців українець, якого ота „сила" не затуманила.

Коли читаєш у часописі змістовну статтю, а тут тобі рядом таке: „Книжка вийшла НА українській мові, а підготовляється переклад В англійській мові", то людину тоді, як кажуть „шляк трафляє".

Або, коли такий собі доктор чи професор пише „НА Україні", тоді на думку приходить питання: невже ж він свідомо русифікує рідну мову? Невже ж маючи титул, та ще й мовознавчий, чесна людина наважиться засмічувати свою мову „ізмами"?

Ніхто і ніде не пише: На Франції, на Японії, на Палестині, на Монако, чи на Замбії (хоч вона ще надто зелена держава) — бо це ж абсурд. То чому ж тоді для України чіпляти отого московського ярлика „НА"?

Наш славний Остап Вишня, пишучи рідним хахлам у статті „Що таке Україна", казав: „Україна, це держава від Біскайського моря до пустелі Гобі або Шамо..."

То, якщо вона держава (а не „югозападний край"), — тоді буде „В державі", а не „на державі".

Галичина в історії побула довше вільною, і то набула державного значення „В", хоч воно тепер з національного боку звучить парадоксом: „В Україні в Галичині" (мов держава в державі), — замість на Волині, на Київщині, на Галичині.

Чи, може, до тих, що мали б нас мови вчити, граматика не відноситься?

А вже такі вислови, як „маркантний" (навіть Словник чужомовних слів цього слова не має); „інтенція" (чому не „намір" або „задум", замість мертвої латини?); російське „нерідко" (замість „часто"); „заки" (?) та інші різнородні відпадки невідомої породи так густо рясніють на сторінках наших часописів, як сміття на подвір'ї поганої фабрики.

А мовознавці з титулами (берімо без імен) перші повинні облишити калічити рідну мову. І вороги тут ні при чому.

Степан Сорока

Бавнд Брук

ПРОДАЮТЬСЯ СКАРБИ НАШОЇ КУЛЬТУРИ

У щоденнику „Свобода" були надруковані статті та фотознімки зразків старо-церковного мистецтва, що появились на авкціонерських ринках в Америці на ліцитації т. зв. Олд Рашен Чирч Артс. Насправді продавались тут музейні цінності давньої української культури, з яких деякі предмети закупив Український Інститут Америки.

Відомо, що н а й б ільше скарбів старовинної культури зберігались в давні віки по монастирях й у великих церковних інституціях, головним центром яких був Київ.

Як пояснюють англомовні енциклопедії: "Kiev is an ancient city and is mentioned as early as 5th century". „Київ місто золотоверхих бань (копул) — говорилось в „Київській Старині" — якщо бані золоті, то під ними багаті скарби віків".

На ці скарби завидющим оком споглядали наші сусіди зі сходу і півночі, в заходу і полудня — всі грабили і вивозили їх до Петербургу, і до Москви, і до Вавелю, і до Ченстохови, і до султана, і до Гітлерівського Райху, і тепер те саме... Різниця тільки та, що їх вже вивозять за океан на продаж.

Не від сьогодні. В 1930 році в авкційній залі дітройтського готелю продавались княжа зброя, лицарські щити, ікони давніх віків, велика бронзова статуя лежачого коня із-за якого козак міряв рушницею. Те все продавалося як „Олд Рашен Артс". Відомо, що десь в тих самих роках Каленик Лисюк закупив на такій авкції, між іншими речами, срібну чашу з гербом гетьмана Орлика.

В 1958 році в Ню Йорку відбулася подібна авкційна випродаж „Р о с ійського", церковного мистецтва, на якій я, при допомозі мого сина закупив за суму 260 дол чудову старовинну ікону, прегарно різьблену релігійними мотивами з надписами староукраїнською церковною мовою. Вона тепер власністю Українського Народного Музею в Дітройті.

Із знімки, яку я зробив і вислав до Києва за поясненнями, одержав відповідь, що це „випозичений експонат" з Печерсько - Успенської Лаври з 12 віку.

Також в 1933 році, в часі Світової Виставки в Чикаґо відбулася подібна авкціонерська випродаж т. зв.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Лука Луців

„МІЙ ЖИТТЄПИС В МОЇХ ТВОРАХ"

(20)

В повищих словах згадані батько, мати й сестра Марія. Це, як підкреслив Юрій Гаморак, „найголовніші особи" дитинства Василя Стефаника. Батько вчить Василя любити землю, яка дає все селянинові. Мати тішиться своїм Васильком, майбутнім працівником на ріллі, а Марія, як каже сам автор, „була добра" для нього. „Мати і сестра — пише син Юрій, — дали Василеві під час дитячих років стільки тепла й любови, що живий спомин про них навіки залишиться в його серці" (VI).

В односторінковій новелі „Давня мелодія", написаній при кінці 1926, або на початку 1927 року, письменник згадує, як він малим хлопчиком слухав старших церковних братів, які прийшли були до його батька долядувати. Браття колядували про коня. Кінь нарікає на лицаря, що його продав. Вірний кінь пригадує лицареві, як то він врятував його в боях із турками, половцями і москалями. В колядці був рефрен: „За мнов гармати, як грім гриміли". Васильковi, що сидів на печі, стало жалко того коня, бо „то був кінь інший, як оці наші, що тягають плуг" (Твори, 220).

В такій то родинній атмосфері зростав Василь Стефаник. „У переживаннях з дитячих років — джерело найглибших і найчистіших тонів його поезії, і водночас джерело досмертної любови до свого роду і всього мужицького світу. Атмосфера тисячолітньої мужицької культури з давніми піснями, що з таким тяжким сумом пливуть з грудей, як скиби тяжкої покутської ріллі з-під дерев'яних ще плугів, з прадавніми колядками, де віддзеркалюється історія українського народу ще від Володимира Великого, а передусім чистота і правдивість тої культури, що так різниться від повної безтрадиційности, мілкости, а то подекуди й фальшу нової культури українського міщанина, це той невичерпний скарб, з яким пізніше мужицький світ вишле свого сина у місто на науку" (Гаморак, ст. V).

В написаній в 1898 році „Вечірній годині" бачимо Василя, як він із сестрою Марією „займили вівці в поле, у сіножатті. Марійка вишивала собі рукави ... я мусів завертати вівці, бо Марійка була старша. Але була одна білоголова вівця, та така влазлива, що жадній сіянці не дарувала. Тай я скинув окрайку, і ми спутали її. Був спокій. Я бігав розперезаний попід верби, та свистав, та галасував на все поле. А потім Марійка закликала мене їсти. Їли ми хліб і сир із листка ... Потім прийшли до нас мама. Дали нам їсти молока ... Мені казали, аби не качатися з гори, бо сорочку підру, або собі черево покалічу. „Ти, парубче, не брикай, як кінь розперезаний, але сиди собі коло Марійки та овець пильнуйте". А я лежав собі коло мами та лупив ногами в траву, а мама казали: „Ти не годен ані годинки тихо посидіти? (ст. 111).

Про ті безжурні дитячі роки письменника варт навести ще уривок із його листа з листопада 1897 р. до В. Морачевського: „Я біжу за возом та й збиваю порохи татовим батогом. Як при дорозі був будяк, то я єму збивав шию та й клав під колеса від воза, аби такого лайдака, що у ноги босі коле, на смерть переїхало. Тато веде воли, а я біжу за возом босий, простоволосий і без порток. Сонця було так багато у мені, як у хаті, файненько перед Великоднем вибіленій. Ой, сонця того було так багато, а тепленьке, а ясне ... А стара Ковалиха, вона вже давно померла, вибирала коноплі. Дала мені яблуко, я їй батогом збив будяки з конопель" (Костащук, 13).

„МАТИ НЕ ХОТІЛА ЗГОДИТИСЯ, ЩОБ МЕНЕ ПОСИЛАТИ ДО ШКОЛИ"

Повищі слова взяті з автобіографії з 1929 р. Коли Василько скінчив сьомий рік, батько записав його до місцевої „одноклясової" школи, в якій учителював Гілярій Петровський (Ю. Гаморак називає його „Омеляном", ст. VI). Скінчилося вільне дитяче життя, треба було в школі привикати до шкільної дисципліни. В Русові навчився майбутній письменник читати й писати в роках 1878-1880.

Після цих двох років навчання в русівській школі вирішилася доля майбутнього новеліста, бо батько, за порадою русівського поміщика Иосифа Теодоровича й учителя Петровського, вирішив дати найстаршого свого сина до повної початкової школи, так званої „виділової", в повітовому місті Снятині. Там навчався Василь три шкільні роки (1880-1883) і скінчив другу, третю й четверту кляси. Син Юрій наводить уривок листа батька до В. Морачевського, в якому він писав про свій плач в місті, де не було його любої матіньки, і де вороже ставилися до нього шкільні товариші — міщухи, і навіть учителі поляки. „Але батько завіз до міста в школу, казав: паном будеш. Отут не одну сльозу я зґрібним рукавом обтирав. Паничі і вчителі збиткували замурзаного мужика" (VII).

Письменник писав В. Морачевському 1-го серпня 1895 р. про те, як били в школі: „Аж тут переказують, що мати приїде бити олій і буде в місті цілу добу. Забув я за все, жду.

Галаган маю в хустині зав'язаний, булок повну пазуху та й цукру добру байду.

Сиджу коло мами, ладно мені, а за школу забув. За протрачені години нелюдський вчитель покарав мене вісімнадцяти палицями. Я від себе відходив і в своїй крові купався. Перший раз я почув руку справедливости.

Батько мій мовчав, а мати, сільська молодиця, пішла правди шукати — учителя перенесли.

(Далі буде).

Проф. д-р Михайло Митрофанович Овчинник

(Некролог)

Дня 3-го грудня 1970-го року несподівано помер професор д-р Михайло Овчинник, видатний український зоолог, дійсний член Української Вільної Академії Наук у ЗСА, голова Дітройтської Групи УВАН. З його смертю українська спільнота й українська наука понесли велику втрату.

М. Овчинник народився 19 вересня 1901 року в м. Глухові. Там же закінчив гімназію. З 1921-го по 1926-ий роки вчився в Київському Університеті й в 1926 році закінчив природничий факультет. Темою його дипломової праці було — „Біоценози й методи їх вивчення". (Біоценози це комплекси тварин і рослин, властиві певним однорідним місцям їх спільного перебування). По закінченні університету, він був зарахований як стипедіянт до Всеукраїнської Академії Наук в Києві й в 1932 р. склав перед комісією докторантський іспит з циклу зоологічних наук. В цей цикл входили: Зоологія хребетних і безхребетних, Палеонтологія, Ембріологія, Порівняльна анатомія тварин, Генетика й теорії еволюції.

З 1926-го по 1936-ий роки М. Овчинник провадив дослідчу наукову роботу в таких установах: Експериментальна рибоводна станція, Науково-дослідчий інститут рибного господарства, завідував іхтіологічною ляборaторією й був учасником 20-ти наукових гідробіологічних експедицій. Результатом цієї роботи з'явилися друковані праці про штучне масове запліднення риб (1934) і про Дніпровського ляща (1937). Як професор, М. Овчинник викладав зоологію й спеціяльні дисципліни в Українському Інституті Рибоводства й в Житомирському Сільсько - Господарському Інситуті. Він був учасником численних наукових з'їздів і конференцій з питань зоології й іхтіології (наука про риби) в Києві, Москві й Ленінграді. В 1938-1941 рр. він перебував в концентраційних таборах. В 1943-1948 рр. перебував у Німеччині. Викладав зоологію в Українському Вільному Університеті. Там же одержав науковий ступінь доктора. В 1949 році переїхав до ЗСА. З 1949-го року працював в Мишиґенському стейтовому університеті, спочатку на посаді інструктора, згодом як професор іхтіології та хоронитель (кустос) природничого музею університету.

Наукова праця проф. Овчинника й тут проходила в галузі іхтіології. В 1962 р. з'явилася його публікація на тему про використання лусок і кісток риб для визначення їх віку. В 1965 р. він ще більше розвинув цю тему.

Д-р М. Овчинник співпрацював з Latin American Studies Center і одержав запрошення на подорож до Еквадору для вивчення іхтіофауни річок цієї країни. В результаті кількох років праці з'явилася солідна розвідка під назвою "Annotated List of the Freshwater Fish of Ecuador". Ці три праці були надруковані в німецькому зоологічному журналі світового значення — Zoologischer Anzeiger. Праця про риби Еквадору була перекладена на німецьку й на еспанську мови. В другій праці на близьку тему автор торкається не тільки рибної фауни Еквадору, але й перспектив рибного господарства цієї країни. Одна з праць д-ра М. Овчинника присвячена совєтському рибному господарству. Невблаганна смерть перервала здійснення дальших наукових задумів покійного. Вже були виготовлені до друку дві монографії, одна з них про риби Еквадору (600 сторінок і 60 фотографій) і друга — „Нові риби Еквадору" (80 сторінок і 12 фотографій).

Д-р М. Овчинник був членом багатьох наукових установ — українських, американських й інтернаціональних, таких, як Українська Вільна Академія Наук в ЗСА (дійсний член), The Michigan Academy of Science, Arts and Letters, The American Society of Ichtiologists and Herpelogists, The American Fisheries Society, American Association for the Advancement of Science, American Association of University Professors. International Academy of Zoology, Sigma Xi. Біографічні дані про д-ра М. Овчинника подані в багатьох американських та інтернаціональних біографічних довідниках, таких як: Who's Who in the Midwest, American Men of Science, Dictionary of International Biography (London, 1967), Royal Blue Book Leaders of the English Speaking World (London, 1969), The National Register of Prominent Americans, Leaders in American Science.

Д-р М. Овчинник належав до тієї групи українських вчених, які цікавляться як українським, так і закордонним науковим світом. Він був гідним представником української науки серед европейських й американських наукових кіл.

Про. д-р Ол. Архімович

У Печеніжині відкрито пам'ятник Олексі Довбушеві

Київ. — У селі Печеніжні, на батьківщині українського народного героя-вільнолюбця Олекси Довбуша, було відкрито наприкінці травня 1971 р. пам'ятник. Знак при дорозі й пам'ятник виготовлені за проєктом скульптора В. Борисенка. Пам'ятник стоїть на пагорбі, височиною він майже в три людські постаті, являє собою велику гарну голову, висічену в камені, а побіч голови Довбуша — гуцульський топірець. Народний герой Олекса Довбущ жив у 1700-1745 роках. На відкритті пам'ятника було кілька науковців, дослідників життя О. Довбуша, та багато селян із навколишніх сіл. „Літературна Україна" з 4-го червня інформувала, що потім „на колгоспному стадіоні відбувся великий концерт прикарпатських майстрів та аматорів вокально - хореографічного мистецтва". Поблизу пам'ятника відкрито невеликий Довбушівський історично - меморіяльний музей. Пам'ятник вражає красою; він надзвичайно гарно „вмонтований" в довколишню природу і височить на тлі гаїв.

Пл. сен. Зенон Корчинський

ПЛАСТОВІ ТАБОРИ ЯК ВИХОВНИЙ ЧИННИК

Без сумніву пластові табори у всій виховній системі займають особливе місце. В наших обставинах, де пластова молодь під час року має дуже мало часу на пластову виховну роботу, саме для завершення і удосконалення цілорічної праці у пластових домівках приходять пластові табори. Вони — не самоціль, а одно із звен великого пластового ланцюга, це тривкі ґранітні підвалини великої будови, що їй на ім'я Пласт. На таборах не раз можна зробити більшу роботу, як під час цілого року у пластових домівках. А нашим спільним завданням є виховати при допомозі Пластової Організації нове покоління, яке має прийти нам на зміну для дальшої всесторонньої праці в Пласті і поза Пластом, у суспільних і громадських організаціях. Як писав незабутній основник Українського Пласту Дрот: „І хоч затихли страхіття матеріяльного нищення й руїни, то боротьба в різних виявах за існування нашого народу на рідних землях іде далі по сьогоднішній день. У той самий час, по різних країнах поселення у вільному світі, українці змагаються за збереження душі і рідної культури нашої молоді. Наша молодь, що завдяки якомусь окремому інстинктові, може й сильнішому, віж у молоді інших націй, здатна захоплюватись ідеями благородности, людяности і культури, навіть у такі невідрадні часи змогла зберегти в незмінній чистоті свою пластову ідею як правильний, вибраний нею шлях до головної мети: волі, щастя та всебічного розвитку нашої нації".

Життя в гуртку, прогульки, таборування — це основні засоби пластового самовиховання. Пластовий табір, де молодь цілий час перебуває серед природи. Праця під час таборових занять збуджує зрозуміння потреби й значення її та правильний погляд на неї. Гри, різні вправи і змагання розвивають силу та зручність і виховують здібність бистрого спостерігання, орієнтації та роблення висновків. В таборі пластун найщасливіший, там він найбільше почувається пластуном. Примітивне життя серед природи, що манить молодь своєю романтикою, боротьбою зі злими силами природи та переманганням багатьох перешкод, виховує енерґійні, завзяті характери, що обіцяють успіх у тяжкім життєвім бою одиниці і народу.

Пластовий табір — це ширша родина, де всі спільно господарюють спільним майном під керуванням коменданта табору. Це товариство, основане на підкладі духової споріднености, братерстві, свідомої карности й рівности всіх у обов'язках і правах; це практична школа плекання товариської єдности, де пластун звикає завжди рахуватися з іншими.

В таборі всесторонньо розвивається тіло і дух, воля і характер, — і в тім полягає глибоке значення таборування, як головного складника пластового самовиховання.

Для успішности пластових таборів мусять бути задержані такі елементи: 1. Добре приготовані до табору пластові учасники — таборовики; 2. Добре підготована і переведена програма табору; 3. Комендант табору і Булава — з повними таборовими кваліфікаціями.

Вже під час року на пластових сходинах, при різних зустрічах, прогульках і інших нагодах пластові виховники, в першу чергу впорядники, зв'язкові, кошові виробляють у пластунів і пластунок позитивне наставлення до пластових таборів. Обговорюють з ними різні можливости таборування, для молодшого юнацтва Окружні Виховні Табори, зі старшим юнацтвом приготовляються спільно до відбуття різних вишколів, мандрівних таборів, спеціялізаційних, або обговорюють і приготовляються до організації своїх власних курінних таборів. На сходинах підготовляють матеріяли з піонірки, картографії, мандрівництва (теоретично), як рівнож обговорюють можливості бути членами булав, їхні обов'язки і права, доповнення потрібних кваліфікацій — організують в порозумінні з Діловодом Вишколу КПС і Станиць доповняючі курси, вишколи, відправи. Зацікавлення пластовими таборами треба виробляти впродовж усього року, тоді учасники і члени булав таборів будуть духово приготовані на літній сезон і наберуть заінтересування провести літній час на якомусь таборі або вишколі. Головний натиск треба покласти на організування курінних таборів — особливо для старшого юнацтва, тому що вони не знаходять більше заінтересування виховними обласними таборами. З практики знаємо, що дуже малий відсоток старшого юнацтва, головно розвідувачі, бере участь в таборах як учасники. Деяка кількість з них є в булавах новацьких таборів і невелика кількість абсольвентів Лісової Школи і Школи Булавних є членами булав у юнацьких таборах. Решта не бере активної участи в пластових таборах. Тому саме для них треба організувати, чи допомогти їм, щоб вони самі для себе організували свої курінні табори.

Важливою справою в підготовці курінних таборів є фінансове підготування. Треба подбати, щоб кожний курінь мав свій т. зв. таборовий фонд, до якого вкладав би всі, або певну частину, своїх заробітків, членських вкладок, датків. З таборового фонду в першу чергу покривалося б видатки на загальний таборовий виряд (шатра, таборове приладдя, начиння, спортове приладдя), потім на оплати за бідніших членів куреня, прохарчування, доїзд до табору. Протягом року курінний мусить дбати про зріст таборового фонду й про те, щоб цілий курінь, або його окремі члени при кожній нагоді його поповняли. До цього дуже добре надаються різні пластові свята, імпрези, публічні виступи та змагання. Можна видати гарні листівки, що їх нарисував котрийсь член куреня, з спеціяльним призначенням прибутку на таборовий фонд.

Саме переведення табору мусить бути на основі заздалегідь приготованої програми табору, а таборове життя можна розділити на такі дві основні частини: програмову і господарсько - адміністративну.

Було б хибно думати, що в таборі до виховання спричиняється лише пластова таборова програма. Комендант табору використовує всі сторінки таборового життя для цілей виховання. Бо пластове виховання це не лише набування різних пластових вмілостей, а всесторонній розвиток усіх душевних та тілесних здібностей.

Важливим елементом, що запевняє успішність всіх таборів, є Команда і Булава Табору. В системі довголітнього таборування ми виробили свій стиль, приготовили цілі кадри пластових таборових виховників і дальше працюємо над їхнім додатковим вишколом та поглибленням їхніх кваліфікацій, як рівно ж приготовляємо нові кадри на різних курсах, відправах і вишколах. Лісова Школа для хлопців і Школа Булавних для дівчат — це в першу чергу наші академії, хоч короткотривалі, для підготовки таборових виховників для юнацьких таборів. Для таборових виховників новацьких таборів відбуваються під наглядом Діловода Вишколу КПС різні вишколи, що кожнорічно дають нам нові кадри виховників, які приходять на зміну тим, що з яких-небудь причин дальше не можуть займатися таборами. Добра Команда і Булава табору — це запорука успіху. Завершенням цілої пластової таборової романтики — без огляду на тип табору, є безсумнівно Таборова Ватра.

Вогонь — це символ життя, чистоти і надхнення. Таборова ватра — це святочний обряд. Культ святочної ватри — це символ вищих пластових ідеалів. Завданням коменданта табору призвичаїти пластунів до такого розуміння ватри. Враження з першої ватри залишається в душі пластуна на все життя.

В загальному треба ствердити, що таборова романтика є незаступима, і всі пластові таборові виховники, які навіть з різних причин перестали на якийсь час займатися пластовими таборами, згодом знову повертають до тієї пластової таборової праці і відчувають вдоволення, що можуть причинитися знанням і досвідом у переведенню пластових таборів. Таборова романтика не є лише сном у нажому житті — вона в певні хвилини будиться в нас і дає нові сили й снагу для дальшої творчої праці для добра Пласту і нашого загалу.

Зустріч письменника з молоддю

Багато в нас різних імпрез, але мало таких, з яких виходимо вдоволені, про які згадуємо з приємністю. „Вечір Розваги" влаштований в Ютиці в дні 15 травня ц. р. в Українській Католицькій Авдиторії пластунами і пластунками місцевого осередку належить до тих рідкісних імпрез, яких у нас мало. До його успіху причинилася щаслива ідея влаштувати зустріч нашого відомого письменника І. Керницького з пластовою молоддю, щоб послухати виступів письменника та одночасно дати й молоді нагоду проявити свої таланти в співі, музиці, танку і сценічних картинах.

Вечір підготовила і проводила ним невтомна виховниця пластової молоді, дружина місцевого пароха, п-ні Володимира Смик, даючи дбайливий виступ до кожної точки та виповнюючи перериви розповіддю десятків дотепів і жартів, створюючи таку милу атмосферу, в якій і молоді виконавці почувалися певніше і численна публіка провела приємно кілька годин.

Звичайно атракцією вечора були виступи гостя з Ню Йорку. Своїми гумористичними нарисами переносив Ікер слухачів в минуле, в таборові часи, що їх так талановито описав у збірці „Циганськими дорогами". Далі пішли образки з нашої дійсности „Користь з мовознавства", „Відданиця", „Пам'ятник Лесі Українки", „У ясній столиці". Крім того п-ні В. Смик прочитала казку Ікера „Від Ганусі до бабусі". Виступи гостя приймала публіка з правдивим захопленням.

Між виступами Ікера по-писувалися своїм вмінням молоді таланти. В першій частині юначки проспівали „А Черемош пливе", „Зачарована Десна", „Розійшлись дві стежки". П. В. Смик у прекрасному вступі до першої частини прочитала надхнені слова про значення української пісні, висловлені Кульчицьким, засудженим у Дніпропетровську на важкі роботи саме за любов до рідного слова.

В другій частині юначка Наталка Луценко, Гануся Герець, Леся Векерська, Настуся Різванюк, Влодзя Гнап, Настуся Герець і Христя Войтович виконали скеч „Все ясно". Треба було подивляти молодих акторів, що так переконливо відограли сценку з засідання Студкому для розгляду персональної справи студентки Здячкіної.

Несподіванкою був виступ невеличкої та веселенької „оркестри": Петро Ярмак — тромбон, Андрій Ярмак — гармонійка, Богдан Даглес — фортепіян, Андрій Войтович — трубка під проводом Лесі Векерської — флейта. Пані В. Смик представила і дотепно схарактеризувала музикантів. Новачки: Катруся Линтей, Христя Лектей, Христя Карпяк, Маруся Гнатів і Наталка Войтович виступили зі співом, деклямацією і грою на фортепіяні, а Леся Векерська грою на флейті.

В третій частині юначки Леся Векерська і Влодзя Гнап виконали з акторською бравурою скеч „Гарна бесіда", потім усі юначки проспівали вязанку веселих пісень та разом з новаками й новачками прастову пісню „Вже сонце гай озолотило".

На закінчення п-ні В. Смик та голова Пластприяту п. І. Бекерський подякували гостеві з Ню Йорку за його гостинний виступ. Для молоді цього роду імпрези мають мабуть більше значення як десятки сухих лекцій і закликів. В присутності славного гостя з Ню Йорку, під досвідченою рукою своєї виховниці почувалися молоді виконавці наче на якійсь рідній телевізійній програмі. Тут з їх уст лунало живе слово, лунала пісня, тут попробували вони свого сценічного таланту, тут навчилися вони краще розуміти й любити мову своїх батьків.

І. Смолій

УРЯД ІРАКУ ДІЙШОВ ДО ЗГОДИ з міжнародними нафтовими компаніями щодо цін на нафту. Хоча Ірак не дістане особливих прибутків, все таки на підставі нового домовлення загальний прибуток країни за нафту зросте з 549 мільйонів долярів у минулому році до 990 мільйонів дол. у цьому році.

ПРОДАЮТЬСЯ СКАРБИ НАШОЇ КУЛЬТУРИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

„Рашен Олд Чирч Артс", на якій відома родина Королишин - Цимбаліст закупила старинну ікону з одного із Київських монастирів.

Вона була протягом 40 років в колекціях родини Королишин Цимбаліст і в цьому році передана до Українського Музею в Дітройті. Пригляньмось до цієї ікони:

Образ величиною 18 на 23 інчів на грубій твердій дерев'яній дошці. Написи ті самі формою, що їх знаходимо в історичних документах 14-16 віків. А що говорять авкційна наліпка ч. 585 "Calendar Iconostasis from about 17th century. Church picture represent saints and holydays. This kind of picture is kept on the altar in the church and the people kiss the pictures of day".

Чи повірив би хто, що росіяни вивозять їхні культурні пам'ятки, щоб їх продати чужинцям? — Ні, вони не можуть тримати їх ні в Москві, ні в Ленінграді, бо відвідувачі розпізнали б звідки вони „позичені", і тому їх вивозять із ліквідованих монастирів за океан на продаж.

Вони затирають сліди давньої багатої української культури, а на ті місця вішають „ікони" Леніна, доказуючи молодому поколінню, щo справжня культура почалася від жовтневої революції.

Д-р Ярослав Сілецький
Дітройт

ТРАДИЦІЙНИЙ ВЕЛИКДЕНЬ В ЧИКАҐО

Чикаґо. (Н. Н.)—Цьогорічні Великодні Свята за старим стилем в Чикаґо пройшли надзвичайно величаво й врочисто. Центром святкувань був Собор Святого Рівноапостольського Князя Володимира, що від майже трьох років став спільним храмом українців, православних та католиків, які святкують за традиційним українським календарем.

Від Квітної Неділі аж до Світлого Вівтірка, відбувалися різні церковні відправи та святкові чинності.

Перед Квітною Неділею українці-католики провели місію, яку вперше в Чикаґо провадив новий, молодий та енерґійний душпастир Парафії Св. Володимира й Ольги, о. Маріян Бутринський. У Квітну Неділю зранку до третьої години від народу шуміло. Відбулися три літурґії-дві католицькі і одна православна. Православні і католики виходили з церкви і радісно віталися, звіщаючи собі про те, що „від нині за тиждень Великдень".

В Страсний Тиждень відбувалися вдень та щовечора різні приписані відправи.

Покладення плащаниці Спільно обидві парафії провели святочний обряд покладення в гріб Святої Плащаниці. Ця відправа відбулася в п'ятницю вечером після спільної Великої Вечірні, до якої стали українські католицькі отці—о. радник П. Джулинський, о. М. Бутринський та православний настоятель Собору митрофорний протоєрей Ф. Білецький і протоєрей Ю. Красевич. Співав православний хор. Церква була вщерть виповнена, а багато ще народу чекало на подвір'ю і вулицях. О 7-ій вечером розпочався страсний хід - процесія з Плащаницею,-вулицями довкола Собору. Міська поліція закрила бічні вулиці, так що похід просувався серединою вулиць Кортез, Левіт, Томас і Овклей. Крім отців, церковного причету, хорів, дяків, організовано брали участь в поході: організації молоді з прапорами, ветерани. Сестрицтва, Братства з хоругвами, багато шкільної дітвори та вірні. Усіх разом було понад три тисячі. Учасники процесії несли запалені свічки та співали страсні пісні, і неслося наше величнє „Благообразний Іосиф. . ."

Цілування Плащаниці затяглося в церкві до пізніх годин ночі. Організації молоді - Пласт, СУМА, ОДУМ, Православна Ліґа Молоді, католицьке Братцво св. Бориса і Гліба тримали стійку.

Свячення пасок і великодні відправи. Українці католики святили паски в суботу по обіді на церковному подвір'ю. Вже стало традицією тут в Чикаґо на Великдень за старим календарем святити паски біля церкви. Це належить до найкращої і найбільш мальовничої із Великодніх імпрез. Тисячі вірних, зокрема молоді і дітей прибуває тоді до церкви. І знов, біля Собору св. Володимира закрито вулиці. Не лише на подвір'ю, хідниках, але і на засланій білим папером вулиці розстелились по два ряди великодніх кошиків. Зібралось багато парафіян св. Володимира й Ольги та прихожан, навіть із дальших міст. Були між ними і такі, що вперше прибули, щоб цього року святкувати традиційний Великдень.

Після церковної процесії, отці відправили обряд свячення та майже цілу годину святили паски. В повітрю, через голосники неслися могутні акорди „Христос Воскрес".

Українці православні святили паски по півночі після Воскресної Літургії в неділю раннім ранком. Того ж дня о 6-ій год. ранку почалися католицькі відправи. Із-за браку місця понад півтисячі осіб слухали відправ через голосники під церквою. Співав хор „Прометей", а на літургії читали Святу Євангелію шістьома мовами. Прослухано з великою увагою із звукозапису слів спільного послання наших Владик, що його прочитав Блаженніший Кир Йосиф.

Всі були надзвичайно піднесені на дусі відправами, настроєм та глибокою спільністю, що єднала в ці святкові дні українців в батьківщині і поза нею, українців різних релігій і поглядів.

Телевізійна програма: „Український Великдень". Оце вже втретє українська католицька парафія св. Володимира й Ольги спонзорує одногодинну телевізійну програму на 26-му каналі присвячену великим роковим святам. Програма відбулася 18-го квітня між 1-ю і 2-ою год. дня. Її оглядала також багато неукраїців, які висловлювали признання щодо змісту й оформлення програми. Нею проводив о. М. Бутринський, при заповіданні йому допомагала студентка М. Гарасовська. Були також англомовні коментарі до самої програми та до звичаїв на Великдень показані в окремих фраґментах. На тлі співу „Христос Воскрес" висвітлено картину українського Великодня, звичаїв та також повторно з'являвся на екрані проєкт нашого майбутнього храму св. Володимира й Ольги роботи інж. Я. Корсунського з Мінеаполісу, що незадовго зачне будуватись.

З привітами в програмі виступили о. П. Джулинський та від православної парафії о. Ф. Білецький. Прослухано також спільне послання українських католицьких Владик, яке врочисто звучало на тлі різних картин-портретів Верховного Архиєпископа та світлин із його візитації серед українських громад світу.

У мистецькій частині програми виступили мішаний хор парафії св. Володимира й Ольги „Прометей" під дир. Р. Андрушка. Виступав теж дівочий хор парафії „Черемшина" під дир. О. Лебедович. Атракцією на телевізійному екрані-були виведені гаґілки групою дівчат Братства ва св. Бориса і Гліба, їх підготувала Р. Турянська. Спонзорами цієї програми були Українська Щадничо-Позичкова Спілка „Певність" та група українських професіоналістів і підприємців.

Парафіяльне Свячене

У провідну неділю 25 квітня відбулося спільне парафіяльне свячене у залі СУМА з участю понад 500 осіб. Програмою керував культурно-освітній референт парафіяльної ради, інж. Ст. Голяш, а їжу посвятив о. М. Бутринський виголосивши промову включаючи і пляни будівлі церкви.

З промовами ще виступали о. радник П. Джулинський, головний радний д-р О. Фаріон та з привітанням від православних В. Іващук. В мистецькій програмі, виконаній виключно силами молоді, виступив дівочий хор „Черемшина", дівчата з гаґілками та деклляматори (М. Клиш і М. Слободян).

Інж. Ст. Голяш подарував першу писанку нашому Первоієрархові Блаженнішому Йосифові, на руки о. пароха-сеньйора Джулинського та другу для Владики-В'язня Василя Величковського, на руки о. М. Бутринського. Також передано писанки як вислів вдячности нашої громади діячам культури-дитячому письменникові Р. Завадовичеві та поетові д-р О. Бабієві, а також старенькому громадянинові Т. Ковалеві. Останнього вшановано за те, що він на протязі кількох років приносив зберігану ним Плащаницю з таборів, біля якої українці католики молилися, коли не мали своєї церкви й парафії.

Присутні склали на Будівельний Фонд понад 9 тисяч долярів. Разом із однією тисячею із чистого прибутку із вступів на свячене Будівельний Фонд парафії св. Володимира й Ольги збагатився в неділю 25-го квітня на понад 10 тисяч долярів.

Цьогорічні Свята надовго залишаться в пам'яті всіх.

В. Марkусь

МІЖ СССР І ФРАНЦІЄЮ ЗАТІСНЮЄТЬСЯ економічна співпраця, *не лише* в ділянці автобудування: міністер торгівлі Франції повідомив, що переговори з міністром торгівлі СССР Патолічевим дійшли кінця і у їх висліді Франція спільно з СССР збудує, можливо в Ле Гаврі, рафінерію нафти.

Стетен Айленд у поклоні Лесі Українці

Вшанування ювілею 100-річчя Лесі Українки організував в Стетен Айленд 105-й Відділ Союзу Українок Америки, названий іменем — Лесі Українки. Академія відбулася 28-го березня 1971 р. в залі української католицької церкви при Вандербілт евню. Хоч 105-й Відділ ще молодий, недавно організований, однак він доклав усіх зусиль, щоб належно вшанувати ювілей нашої великої поетеси місцевими силами. Сцену було оздоблено великим освітленим портретом ювілятки.

Свято відкрила імпрезова референтка, Варвара Левінська і попросила до слова письменницю — Олену Звичайну, яка виголосила доповідь п. н. „Життєвий і творчий шлях Лесі Українки". Численні слухачі, а посеред них і молодь, почули про страждальний життьовий шлях поетеси, хворої на невиліченому недугу. Доповідачка розказувала авдиторії щораз то глибші змістом та складніші тематикою твори Л. Українки. Ідеї визволення українського народу з московської неволі, ідеї погорди до ворога-окупанта української землі, ідеї невіддавання ворогові своїх здібностей - талантів, — були тими бойовими кличами, якими Л. Українка кликала наш народ до боротьби з Москвою за волю України. О. Звичайна цитувала тексти з різних творів Л. Українки. Прелеґентка сказала, що її маму Олену Пчілку, яка, хоч і завинила перед червоною Москвою, — більшовики заарештували зразу ж у 1920 р.; а Л. Українку, як справжню виновницю, більшовики напевно, знищили б у перших роках свого панування в Україні Кількома незаперечними прикладами, взятими з життя та творчости Л. Українки, доповідачка довела, що в поетеси не було нічого марксистського, як твердять про неї всі ті, що пишуть тепер під диктат червоної Москви.

Прелеґентка вдало ілюструвала свою доповідь деклямаціями віршів Л. Українки, що їх виконали діти різного віку, починаючи від 5-ти років, та кінчаючи деклямацією В. Левінської. Таким чином двогодинна доповідь у супроводі кількох деклямацій пройшла для слухачів непомітно - швидко.

З деклямаціями виступали: Л. Геба, П. Білоус і Б. Настин, П. Караванович, К. Геба і В. Левінська.

Після доповіді та перерви відбулися дальші деклямації віршів Л. Українки та було поставлено окремі сценки з „Боярині" та „Лісової Пісні". Виконавцями були: М. Гузар, І. Настин, Д. Пастерик, Л. Богдан, С. Ворона, А. Пастерик, С. Білоус, Б. Геба, В. Драпак, Б. Геба, С. Драпак, Б. Геба, Г. Геба, В. Левінська. П. Богдан — акордеонове сольо і Л. Геба — Мавка, Г. Геба — Перелесник, — сценка з „Лісової Пісні". Сценки було відповідно удекоровано та освітлені стараннями М. Левінського та П. Телешевського. Усіх деклляматорів та молодих артистів підготувала до виступів імпрезова референтка В. Левінська. Численна авдиторія нагороджувала виконавців рясними оплесками.

Після Академії членкині Відділу вгостили присутніх перекускою. Учасники Свята розходилися додому під враженням, неначе б то вони щойно мали нагоду бачити й чути Лесю Українку, яка розказувала їм про своє життя - буття.

Присутній

З громадського життя в Маямі

З ініціятиви Центрального Комітету Українських Організацій в Маямі на Флориді, відбулася в неділю 28-го березня ц. р. святочна академія в честь Тараса Шевченка. Свято відбулося в залі Українсько - Американського Клюбу, в присутності численно зібраної громади, на чолі з духовенством обох українських церков і при участі украіців прибулих з різних стейтів ЗСА і Канади. Свято почалось американським гимном і заповітом Т. Шевченка, відспіваним Хором Української Католицької Церкви, під управою Тараса Максимовича, хором диригував також гість, довголітній диригент хору Думка з Дітройту, Іван Атаманець.

Голова Центрального Комітету, Степан Ковальчук в вступнім слові з'ясував ціль свята, саме розуміння національно - державницьких ідей Тараса Шевченка та їхній вплив на визвольну боротьбу нашого народу. Дальшу частину програми перевела, касирка Ц. К. п-ні Серна. Доповідь про життя Т. Шевченка сказав, проф. Юрій Тершаковець. Діти Рідної школи, при українській католицькій церкві, під проводом управителя тієї школи В. Каліцінського зложили квіти перед портретом Т. Шевченка, та віддеклямували поезії. З народними танками, виступила молодь школи при Українському Американському Клюбі, під проводом Тараса Максимовича і Катерини Годівської. Учителька, Оля Максимович виголосила доповідь по-англійськи про значення Т. Шевченка в літературі та у визвольних змаганнях нашого народу. Хор, під проводом Тараса Максимовича відспівав низку пісень. Під час перерви проведено збірку на національні цілі, що принесла 215 дол. як також відчитано резолюцію та зібрано підписи для петиції до Об'єднаних Націй проти ув'язнення наших письменників за їхні виступи в обороні свободи нашого народу. Свято закінчено національним гимном. Організаторам Свята й виконавцям програми належиться щире признання за успішне переведення Свята Шевченка. Того дня була згадка про наше свято у щоденнику „Маямі Дженерал", тому на святі було кількох чужинців.

День Української Матері в Маямі

Заходами Школи Українознавства при українській католицькій церкві та учителів-(льок) тієї школи панів: І. Сперкач, і Н. Неганів та Василя Каліцінського, в неділю 9-го травня ц. р. в залі української католицької церкви відбулося свято матері. Парох церкви о. Річкун поблагословив просфору, по обіді учитель В. Каліцінський привітав в імені школи матерів, батьків і гостей й подав дальшу програму свята яку виконали діти школи. Почали програму п'єсою „Лісова Царівна" в якій дітвора пописувалася гарними костюмами лісових звірят та добірними декораціями сцени, дальше деклямаціями в честь матерів та виводом гаївок і других народних пісень, а прикінці заспівали многая літа для своїх та всіх українських матерів. О. канонік Олексів подякував школярям і сказав, що п'ять років тому як він започаткував ту школу, багато з тих школярів не знало ані одного слова по-українськи а сьогодні гарно усі говорять і співають рідною мовою, на жаль не всі батьки посилають своїх дітей до Рідної Школи. В Маямі є більше дітей, як 21, що ходять до нашої школи, дайте нагоду своїм дітям учитися рідної мови, звичаїв та історію України.

Річні Виборчі Збори Українсько - Американського Клюбу

В неділю 16-го травня ц. р. в залі Клюбу відбулися річні виборчі збори Клюбу. Зборами проводила президія, в складі: Тараса Максимовича-голови і Катерини Годівської - секретарки. Уступаючий предсідник, Іван Мудрейко в своєму звіті дякував стдарій ґенерації що зорганізувала та збудувала цей народний дім (клюб) та передала його господарювання тут роджeній ґенерації. Він сказав, що вони виконували працю по своєму умінню та підготовляли ще молодшу ґенерацію до праці. Опісля відчитав листу заслужених членів, які є понад 25 років членами клюбу, їх звільнено від дальшого плачення вкладок до Клюбу, ними є: п-во Рій і Візняк, пані: К. Мекитка, А. Максимович, Р. Стек, і Наконечний - фін. секретар подав бюджет. Скарбник М. Ракуш подав звіти з усіх підприємств та заявив, що всі довги клюбу сплачені та подав готівку на щадничім конті. Контрольна Комісія в складі Т. Максимовича і Р. Стек ствердила добру господарку Управи. С. Ковальчук делеґат до ЦКУО в Маямі, в своєму звіті подав, що в протязі адміністраційного року відбулися в нашій громаді такі свята: Листопадове, Державне-Злуки Земель, Шевченкове, Веселий - Вечір, і Відчит УККА. Зібрано та вислано на народні цілі 1,058 дол. Звітодавець уже 5-тий рік очолює та є співвиконавцем всієї праці ЦКУО в Маямі.

До нової Управи Клюбу вибрані слідуючі: Тарас Каксимович-предсідник, Степан Ковальчук-заступник предсідника, Катерина Годівська — писар, Микола Ракуш — фінанс. писар, Р. Стек — скарбник. Контрольна Комісія:: Іван Мудрейко, Іван Волинек і Іван Козира, на зборах було 78 членів, половина з них була молодь, яка в більшості ввійшла до У прави Клюбу.

Степан Ковальчук

НТШ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

цький, проф. д-р Богдан Лончина, проф. д-р Григор Лужницький, проф. д-р Роман Максимович, проф. д-р Юрій Мачук та проф. д-р Михайло Пап) і Комісія Організаційна (інж. Роман Кобринський та д-р Олександер Лужницький). Ще не всі Комісії уконституувались, але деякі з них уже почали відповідну підготову для відзначення ювілею. Справа цього ювілею та його відзначення на найширшу скалю була предметом розмов між членами Президії Ювілейного Комітету та екзекутивними урядовцями УНСоюзу і редакторами „Свободи" під час недавніх відвідин членів голови Ювілейного Комітету проф. д-ра Осипа Андрушкова та його заступників проф д-ра Петра Стерча і д-ра Петра Богданського в Головній Канцелярії УНС та в „Свободі". Між багатьома заторкненими та обмірковaними справами була також справа запляновaного спільного видання Ювілейного Альманаху УНС і НТШ на ювілейний для НТШ 1973-ий рік. Книга, що появиться повним 20,000-им тиражем „Свобода" буде вцілості присвячена НТШ та його ролі. Намічено спільну редакцію цього ювілейного видання, в склад якої входитимуть делеґовані Управою НТШ особи та редактори „Свободи". Книга мала б появитися друком уже в жовтні 1972-го року.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 12-го ЧЕРВНЯ 1971 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори Б-ва св. Володимира — 130 Відд. о год. 8-ій веч. в домівці Укр. Кат. Ветеранів при 33 Схід 7-ма вул. — О. Стешин, секр.

НЕДІЛЯ, 13-го ЧЕРВНЯ 1971 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 251 Відд. о год. 11:30 ранку в залі церкви св. ап. Петра і Павла при Вест 7-ій вулиці. В місяці липні, збори в неділю, 11-го, там же. — Ів. Фур, предс., Т. Шмаґала, секретар.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла — 102 Відд. о год. 11:30 ранку в залі церкви св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. — М. Малеський, предс., І. Жгута, кас., М. Бобечко, секр.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки)	$2.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бизнесові оголошеня (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	$3.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ ЗА ПОЛІТИЧНІ ОГОЛОШЕННЯ (виборчі кампанії)	$4.00
ОГОЛОШЕННЯ ЧЕРЕЗ 8 ШПАЛЬТ (ціла сторінка) по	$3.00
за інч за кожного рода оголошення.	
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на одну шпальту	$4.75
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на дві шпальти	$6.50

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.

ТАРЗАН, Ч. 6571. Абуззі знає Леолю і варунґів



Розглядаючи печеру, яка скрила їх від шаліючої бурі, Тарзан і сотник Дикий Кіт відкрили загадкову записку, яка просила дати негайну допомогу . . .

Абуззі! Чи ти чув про будь-кого ,що називається Леоля, донька вождя Матабузі? Чи ти знаєш про якихось людей, що називаються варунґами?

Так, пане! Леоля була дівчиною тупів. Я хотів одружитися з нею поки її не з'їли леви! Звідкіля ти, пане, знаєш її ім'я? Варунґи є поганими людьми, які хочуть перетворити африканців у невольників!

Читай оце! Твоєї Леолі леви не з'їли . . . якщо це її письмо!